

Karel Funk

UCHÝLÍME SE DO RODOVÝCH STATKŮ A OSAD?

Z Ruska se k nám dostávají se značně nadějnými postuláty zprávy o zakládání rodových osad či statků. Jsou považovány s kroky či základy ke šťastnější budoucnosti života ve slovanských zemích. K vytvoření samostatného náhledu (či zprvu jen otazníku) podejme několik informací a v závěru pokus o zhodnocení. Budeme vycházet zejména z některých poznatků a zkušeností desetičlenné české odborné expedice z dlouhodobého pobytu v ruských rodových statcích a osadách a některých jejich školách. Poznátky jsou doplněny zhodnocením autora. Doplnila i Světlana-Rada Borysenko a Jana Chaloupková-Náplavová.

Rodové osady vycházejí především (ale nejen) z praxe či doporučení Anastasie (viz knihy Vladimira Megreho, přeložené do češtiny). V Rusku jich bude pomalu půl tisícovky, počet neustále roste. Nadšenci o nich uvažují i v České republice.

A jak se tyto osady „rodí“? Rychle a s nadšením. Každá rodina si vystaví samostatně a vlastnoručně dům podle svých představ. Sama si ho tedy „vyprojektuje“. Stavby jsou jednoduché, zaberou jim v průměru čtyři měsíce. Stavení i stavění se jim musí líbit, aby nabyli ke svému příbytku osobní láskyplný vztah. Se statikou apod. si stavitelé nedělají starosti. Průměrná cena jednoho domu je kolem jednoho tisíce euro. Jednání s úřady a různá povolení jsou jednodušší než u nás.

Rodové osady se neuzavírají do sebe, naopak uskutečňují interakci s okolím. A proč se tyto vesničky stavějí? Život v Rusku je obtížný: na jedné straně řádění gangů a mizerná bezpečnostní ochrana, na straně druhé nekritické přejímání západních vymožeností, na které tento národ není zralý. Slušní lidé to tam mají nepoměrně těžší, než u nás. Zvolili tedy v zájmu duševního i tělesního zdraví své generace i těch budoucích takovouto formu „svépomoci“. Zároveň však nejde o únik do jakési pohodlné izolace. Laťka pro zdravý život zde je nastavená obdivuhodně vysoko. Hlavními hodnotami, o které zde usilují, či to alespoň postulují, jsou:

- vytváření prostoru lásky a vědomé práce na sobě
- tvořivost
- soběstačnost
- láska k zemi (obnova po bolševickém zpřetrhání vztahu k půdě, ale ne již na starém mužickém základě)
- pospolitost
- vědomé rodičovství
- dbání, aby se nežilo z dotací budoucnosti
- národní uvědomění (nikoliv šovinismus)
- sounáležitost se všemi tvory planety
- relativní potravinová soběstačnost
- energie z obnovitelných zdrojů
- tvorba prostoru krásy a radosti, a to i cestou spojení s přírodou a společností.

Slovo „rodové“ zde neobsahuje jen návaznost na předky (která by samozřejmě mohla oslabit individuální já, ale je spíše synonymem slova rodinné. Bydlí-li u nás v jedné domácnosti prarodiče, rodiče a děti, je to generačně obdobné. Rodové osady chtějí být zdravým návratem k roli rodiny, narušené jak marx-leninskou destrukcí rodiny, tak nynějším ahrimanským konzumismem. Protože v bývalém Sovětském svazu (a částečně i celém ostbloku) byla role rodiny negována nejen teorií, ale i prakticky více než kdekoli jinde, posiluje toto hnutí plnohodnotné uvědomění a harmonii rodinných vztahů, nutných pro

správný vývoj dítěte. To zde vyrůstá v láskyplné péči rodičů, ve večerech bez televize a bez tupého sportování, ale se zpěvem, tancem či při vyprávění.

Chtějí vycházet ze starého slovanského umění rodového souladu, které vytvářelo prostor lásky. Zdrojem pravidel rodového souladu je pro ně sama příroda. Učí, zejména podle Anastasie, jak vybírat partnera, jak se připravovat na početí dítěte, jak a kde si budovat dům, jak vytvářet nové osady a podobně.

Jako důležitý požadavek je stanoveno, že do rodových osad se přijímají jen ti, kdo nemají problémy se začleněním se do stávající společnosti a stojí v ní na pevných nohách a dokážou se svědomitě postarat o sebe a rodinu. Převládají lidé s vyšším vzděláním, i když to není bráno za podstatné. Účast zde nesmí být brána jako únik od překážek světa. Navození těchto příhodnějších podmínek pro lidský rozvoj sleduje výchovu člověka, který pak může lépe pomáhat světu.

Jsou vzdělaní nejen ve své profesi, ale i v zemědělství a ve včelařství. Ze vzdělání přebírají jen to, co není v rozporu s harmonií s přírodou. Někteří zprvu dojíždějí za prací, pak to omezují a nakonec pracují jen v osadě.

V osadách se vegetaří, nechovají žádná zvířata na zabíjení. Pouze děti jedí mořské ryby. Jí se zde převážně to, co právě roste.

Zdá se, že zde realizují řadu požadavků na zdravý život, o kterých se u nás většinou jen dočítáme z různé alternativní literatury jako o ideálním stavu.

Zdravá výchova a vzdělávání dětí: Cílem je výchova jedinců, schopných správně sloužit světu i v nynější obtížné době. Známé jsou zde přístupy akademika Štětina, a Škola zdraví a radosti V. V. Sinelnikova. Pedagožka Jana Chaloupková v nich našla většinu prvků, shodných se zásadami J. A. Komenského. Vyučování využívá různých systémů včetně Montessori a waldorfského školství. Předměty jsou zde probírány po epochách, které trvají obvykle týden. Jezdí se čtvrtletně na zkoušky. Metody a způsoby harmonické výchovy probíhají podle věkových období.

Pro konkrétnější představu uveďme několik příkladů, pozorovaných v praxi členy české odborné multidisciplinární expedice v roce 2007:

Jednoapůleté dítě se houpá na vysoké houpačce nad hlavami, nikdo neví, jak se tam dostalo a jak sleze, ale žádné úrazy nejsou.

Učitel drží luk, ve třídě je zdánlivý ruch a chaos. Najednou vystřelí nečekaně šíp. Žáci ve směru šípu uhnou, ten nejbližší střele napřáhne ruku a šíp hbitě uchopí. Je to cenné na celý život i na uchopování vědomostí a rozhodné jednání. Totéž učitel provede po chvíli nečekaně s oštěpem.

Dotaz našich návštěvníků, jak zde děti otužují, nebyl zprvu chápán: Jak jak je otužujeme? Přeci vidíte: Tyhle děti vyběhly odtud, kde je dvacet stupňů, do mrazu, kde je minus pět, a až jim bude zima, tak zas přijdou.

Mnohé děti jsou vyučovány doma, a to až do 9. třídy. Předpisy to umožňují. Jednu účastnici zaujal milý obrázek: maminka s dítětem na ruce větší druhou rukou prádlo, druhé dítě, asi čtyřleté, se jí na něco ptá, a zároveň maminka odpovídá na otázku z biologie největšímu. Vše v pohodě a harmonii.

Snaha o překonání obtíží v komunikaci mezi rodiči i mezi rodiči a dětmi.

Hlavní heslo výchovy ve škole: „Děti vychovává způsob života rodičů a společnosti“.

V navštívené škole se děti ráno myjí v řece. Jídlo si zde připravují děti samy. Existuje i škola, kde děti učí děti.

Dolmeny jsou chovány ve vysoké úctě. Návštěva byla zavedena k pískovcovému dolmenu, který má asi deset tun a byl dopraven ze vzdálenosti deseti kilometrů. Dolmen je místo, kde moudrý starý člověk odkládá moudrost a vrací se do vesnice. Některé dolmeny

mají ducha a předávají ho, některé ne. Na hoře Naxis jsou dva dolmeny – mužský a ženský, tedy sluneční a měsíční.

Náboženství

Převážně staroslovanské védické pravoslaví. Reinkarnace, postupný vývoj, postupné vyrovnávání osudu apod. jsou považovány za samozřejmost, není sem však začleněn podstatný prvek Kristova impulsu v jeho esoterickém poznání. Další upravené oblasti, například: duch – duše – tělo, obraz Boží v člověku, život jako poznání Boha, čas a věčnost, pojem zla, rodina jako obraz boží.

Pojem Ježíše Krista zde, zdá se, nehraje významou roli. Vyskytují se zde staroslovanští bohové jako Lada, Svarog, Triglav, světlí a temní bohové apod.

Pokus o zhodnocení:

Hnutí nevychází vědomě z esoterního impulsu Kristova, což může přinést dosavadnímu slibnému vykročení labilní pokračování. Zatím se zde však nezabředá ani do východoasijské únikové luciferské mystiky. Řada prvků a zásad je zde přínosných a nadějných. Na jedné straně sice absence novodobého následování Kristova impulsu, na straně druhé je dobré si uvědomit, že krom oblastí, vycházejících z anthroposofie, se v západní ani střední Evropě nepodařilo dosud uvést v život nic podobného. Někdejší euroamerické snahy jako hippies, Global Family či New Age apod. neměly tak dobře, ba spíše vůbec propracovanou právě úroveň sociálních vztahů, výchovy ani začlenění do sociálních vazeb, ani postoj k zabezpečení vlastní existence. Navíc zde nejsou známky syndromu vyvolenosti či mesianismu (tak časté v Rusku a dál v Asii). Obyvatelé rodových osad mají (postulují) naopak živý vztah k osudům lidstva i Země.

Zatím se zdá, že se vyhýbají oběma směrům hlavního pokušení: jak ahrimanskému (konzum, reklama, přetechnizování, tupé sportování, pakultura apod.), tak i východní asijskéúnikové mystice. Není však odpoutáno od pohanského šamanismu, který nesměruje ke Kristovu impulsu. Staré pohanské prvky jsou právě ve védickém pravoslaví, které panuje v rodových osadách, jak je zřejmé i z jinak v mnohém velmi přínosných knih Vladimira Megreho o Anastasii. Absence směřování k osvojení živého Kristova impulsu bude rizikem pro budoucnost. Zároveň ale není tato absence úplná: I v uskutečňovaném láskyplném společenství, ve vřelém vztahu ke světu, k přírodě, k Zemi lze spatřovat zatím nevědomě probleskující Kristův sociální impuls. Navíc zde není patrná mentální izolace od osudů světa, tak častá i v jiných duchovních sdpočenstvích (byť takto prostorově nekoncentrovaných), ve kterých mnohdy pocit nadřazenosti a vyvolenosti bují nepřiznaně ale tím rafinovaněji.

Názor na úsilí o rodové osady v ČR: Úsilí zájemců o výstavbu rodových osad u nás zatím naráží především na místní územní plány obcí, které s ničím takovým nepočítají. „Volné“ plochy je u nás nepoměrně méně, než v Rusku.

I při zdolání těchto vnějších překážek by byla asi největším úskalím naše česká povaha: Rusové jsou citovější, tedy si déle udrží nadšení pro věc, ke které se rozhodli. Jejich duše je „užší“, zachovají si proto i své ideály bez roztěkaného pošilhávání jinam, bez evropského porovnávání, kalkulací atd.

Roli hrají i prostorové odlišnosti – od jejich osad není často mnoho kilometrů či desítek kilometrů žádné lidské osídlení, což na ně působí i psychicky směrem k větší soudržnosti a nesrovnávání s okolím. Naši lidé, individuálně a egocentricky vyhraněnější a reptavější, by se v osadách patrně brzy začali hašteřit, závidět, srovnávat své nevýhody s okolním světem, stěžovat si... Patrně by se tu do osad rekrutovalo i víc těch, kteří se bojí světa, který je jen obtěžuje či popuzuje. Svě problémy by si tam ale vnesli s sebou. Možná, že by osady přitahovaly i projevy materiálního okultismu jako psychotroniky, pseudoléčitele,

věštce apod. a věc by byla pak diskriminována komerční rychlokvašnou pseudoesoterikou ve stylu New Age. Rovněž i některé postupy, nabízené v souvislosti s rodovými statky (magické nalezení vhodného duchovního partnera apod.) jsou vhodné snad pro ruskou jednodušší mentalitu. Pro nás by to byly spíše jen ošidné okultně-technologické praktiky, které přinesou posléze rozpad a rozčarování.

Na rozdíl od chudších či konzumně zaostalejších Rusů či Ukrajinců by naši lidé asi obtížněji oželeli i různé výdobytky a svody naší techniky. Avšak: v případě, že by současná ekonomická krize (spíše jen vynucené a mnohdy zdravé uskromnění) rozšířila vrstvu těch, pro které je dosavadní život s jeho konvenčními a zbytečnou prestiží vyšponovanými nároky již nepřijatelný, mohou být tyto sady určitou alternativou. Uskromnění je tam totiž cílené, dobrovolně volené, nikoliv vynucené.

Realizace rodových statků a osad by u nás byla jistě zajímavá. V mnohém by to jistě byla cenná a sociologicky i zdravotně ojedinělá společenská zkušenost (přirozené porody, racionální výživa, alternativní formy léčby), na kterou by se dalo možná jednou s poučením navázat.